

SŁOWO OD REDAKCJI

Zachęcamy PT Czytelników do lektury ósmego tomu rzeszowskiego „Słowa”. Nasz rocznik, będący wynikiem prac lingwistów nie tylko z naszego ośrodka – wzorem lat ostatnich – podejmuje zagadnienia związane ze skomplikowaną, ale jakże wdzięczną do badań, sytuacją języka polskiego w dobie współczesnych przemian. Polszczyzna radykalnie się zmienia, a te przeobrażenia postępują coraz szybciej. Przyczyny nowego stanu polszczyzny wynikają, owszem, z naturalnej ewolucji systemu, ale najważniejsze jest tu ogromne parcie czynników pozostających na zewnątrz systemu językowego. Dzisiaj na polszczyznę działają najbardziej tendencje kulturowe świata, i nie ma od nich ucieczki, nie można się bowiem zamknąć w swoim języku jak w obłożonej twierdzy. Trzeba śmiało wyjść ku nowym zjawiskom. Tendencje te to współczesne modne idee, narracje najbardziej tłumaczące zarówno pojedynczego człowieka, jak i całe społeczności w globalnej, komunikacyjnej do granic możliwości rzeczywistości. Należą do nich, by użyć celnego sformułowania Tony Thorna, takie „mody, kultury i fascynacje” współczesności, jak: konsumpcjonizm, medialność, rewolucja informatyczna, amerykańizacja, gender, korporacjonizm, wreszcie praktyczny postmodernizm. W Europie dołącza do nich konieczna w ramach Unii „europeizacja” języków narodowych. Obserwujemy współistnienie nowej kultury o cechach globalnych, odzwierciedlanej przez nową polszczyznę, i kultury dawnej, polskiej, od wieków utwierdzonej w naszym społeczeństwie. I te zjawiska choć w części rozpoznaje nasz tom. Większość artykułów dotyczy zjawisk współczesnych, kilka traktuje o wcześniejszych relacjach między językiem a kulturą polską.

W nadziei, że nasz tom przybliży choćby kilka kwestii z bardzo skomplikowanego dzisiaj polskiego uniwersum językowo-kulturowego, w którym obserwujemy wiele zależności nie tylko polskich, ale coraz częściej globalnych, polecamy go łaskawej uwadze Czytelników.

Kazimierz Ożóg

Rzeszów, 26 czerwca 2018 r.

